

Kirjastolaisten joulun lukuvinkit

Posted on 17.12.2015 by [Joonas V Vihanto](#)

[5](#)

Jouluna on mukava asettua sohvannurkkaan lukemaan hyvää romaania tai mielenkiintoista tietokirjaa. Tässä yliopiston kirjastolaiset antavat muutaman lukuvinkin!

Elämän ehtopuolella sattuu ja tapahtuu

Minna Lindgren: Ehtoolehdon tuho (Teos 2015)

Odotin jo innolla viime keväänä Minna Lindgrenin Ehtoolehto-sarjan kolmatta osaa, kaksi edellistä olin lukenut vauhdilla. Trilogia kertoo pilke silmäkulmassa ja hieman jännitysromaanin elein vakavasta aiheesta – vanhusten kohtelusta Suomessa. Tarinan ytimessä on helsinkiläinen palvelutalo Ehtoolehto, jonka palvelun taso on vähän niin ja näin, mutta tehostaa pitää.

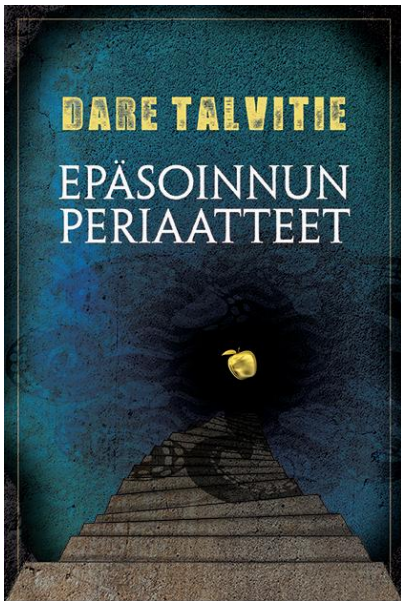
Lindgren tietää, mistä puhuu. Hän on saanut 2009 Bonnierin suuren journalistipalkinnon Helsingin Sanomien Kuukausiliitteessä julkaistusta reportaasistaan, joka käsitteli kirjailijan isän viimeisiä aikoja hoitokodissa monine ongelmineen. Vuosien aikana kokemukset muokkautuivat hirtehisellä huumorilla höystetyksi trilogiaksi vanhusten taistelusta järjestelmää vastaan. Kirjassa näkyy myös kirjailijan intohimo arkkitehtuuriin, kun Siiri-rouva ajaa raitiovaunulla Helsingissä ja kuvailee ympäristöään.

Sarjan edelliset osat:

Kuolema Ehtoolehdossa

Ehtoolehdon pakolaiset

LH

Kirja jonka aion lukea joululomalla

Dare Talvitie: Epäsoinnun periaatteet (Myllylahti 2015)

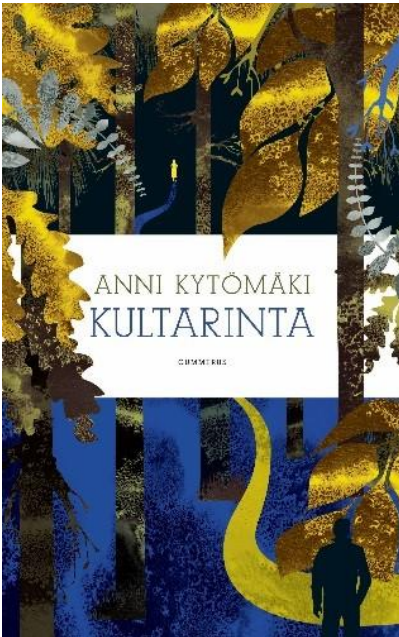
Työtoverini Luomuksesta on julkaissut kuluvana syksynä esikoisromaaninsa – ja saanut siitä varsin myönteisiä arvioita kirjallisuusbloggareilta (ja toki työtovereiltaan, mutta heidän objektiivisuutensa ei välttämättä ole luottamista). Tyyllilaji on reaalifantasia ja sisältö taitaa sopia nykyiseen ilmapiiriin, jossa sivistysyliopiston arvo toisinaan tuppaa unohtumaan.

Itse ehdin kirjaan tarttua vasta jouluna. Odotan kuitenkin paljon teokselta, jota luonnehditaan ”Talvitien rakkauskirjeenä sivistysyliopistolle”, ”kirjan mittaisena metaforana” ja ”romaanina, jollaista ei ole aiemmin lukenut – luova, persoonallinen, vahva ja mahtava.”

”Varo vaan, vielä susta tulee samanlainen faktoja janoava epäilijä kuin musta.”

”Susta? Eikka, sori mutta sä oot täydellisesti reputtanut sekä Skeptisyyden alkeet että Johdatuksen terveeseen epäluuloisuuteen tän illan ja yön aikana. Sun on vaan paras suosiolla palauttaa sun epäilijäkortti Kriittisen ajattelun toimistoon ja ainoa siirtoa hömppäsatulogiikan laitoksen puolelle.”

LH

Sukellus tarunhoitoiseen maailmaan

Anni Kytömäki: Kultarinta (Gummerus 2014)

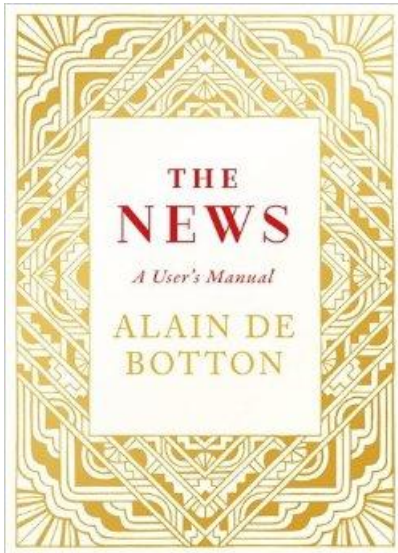
Kollegan innoittamana luin viime vuoden Finlandia-ehdokkaan Anni Kytömäen esikoisromaanin Kultarinta. Historiallisen romaanin tapahtumat sijoittuvat 1900-luvun alusta vuoteen 1937. Kirja kertoo rakkaudesta: miehen ja naisen, isän ja tyttären sekä ihmisen ja luonnon. Kirjassa näkyy Kytömäen kiinnostus kansanperinteeseen. Myytit ja uskomukset kertovat entisaikojen luontosuhteesta. Luonto kuvataan kokemuksen kautta. Metsän salaperäisyys, maagisuus ja voima nousevat kirjassa jylhästi esiin. Tarkat, kauniit ja lumoavat luontokuvaukset nivoutuvat tarinnan kerrontaan oivallisesti. Karhu on tarinan keskiössä.

”Mutta kontio on metsän sisin. Ilman toista ei ole toista. Kontio ei voi elää ilman metsää, ja ilman kontiota metsä on tyhjä.”

Suosittelen kirjaa kaikille, jotka haluavat sukeltaa metsän tarunhoitoiseen maailmaan. (KS)

Anni Kytömäki esiintyi tammikuussa 2015 Nuoren Voiman Liiton Prosak-proosaklubilla Kansallisteatterin Lavaklubilla Helsingissä <http://www.kirjastokaista.fi/anni-kytomaki-prosak-proosaklubilla/>

KS

Ohjekirja uutisten lukemiseen

Alain de Botton: The News: A User's Manual (Hamish Hamilton 2014)

Alati päivittyvät uutiset ovat osa arkeamme. Miten loputon uutisvirta vaikuttaa meihin? Lukiessamme ja kuullessamme jatkuvasti eri laitteilta väkivallasta, terroriteoista ja murhista, muistammeko, että iso osa kanssaihmisistämme käy joka ilta nukkumaan turvassa ja melko tyytyväisenä? Mitä tapahtuu maailmankuvallemme ja ajatuksillemme, kun saamme valtavasti yksinkertaistettua, sirpaleista tietoa irrotettuna monimutkaisesta kontekstistaan? Millaisia uutiset ja uutisvalokuvat voisivat parhaimmillaan olla?

Näitä kysymyksiä pohtii kiinnostavasti ja viisaasti filosofi Alain de Botton kirjassaan The News: A User's Manual. Hän esittää, että vaikkapa julkisuutisten pitäisi – tosi-tv-tähtien ja ”salarakkaiden” sijaan – esitellä henkilöitä, jotka ovat kypsällä ja älykkäällä asteikolla todettu ihailun arvoiseksi, ja jotka voisivat inspiroida ja neuvoa meitä elämässä.

JL

Kun tiede ja tunteet kohtaavat

Iida Rauma: Seksistä ja matematiikasta (Gummerus 2015)

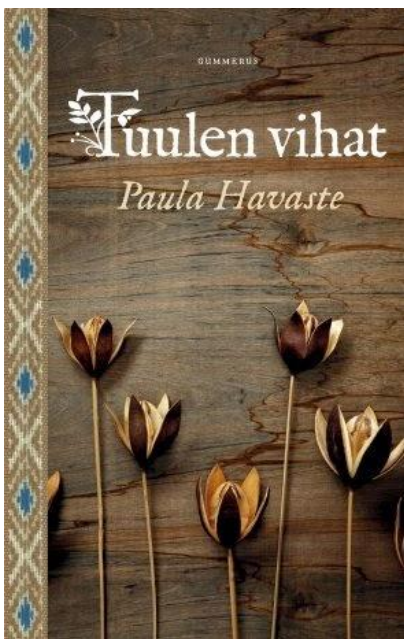
”Hän linnoittautui kirjastoonsa ja haaveili, ettei koskaan koittaisi ilta ja työvuoron loppu. Ne eivät olleet huomanneet hänen puuttumistaan. Ne olivat lähteneet ja jättäneet hänet yksin. Kirjaston ulkopuolisessa maailmassa oli meneillään laajin joukkotuho sitten dinosaurusten, mutta tuskin kukaan huomasi sitäkään.”

Iida Rauman kirjan yhdeksi päähenkilöksi nousee transsukupuolinen matemaattis-luonnontieteellisen kirjaston kirjastovirkailija Tuovi. Hän rauhoittelee tiskillä paniikkikohtauksen saanutta tiedenaista. Matematiikan pölyisten hyllyjen välissä Tuovi pelastaa saman matemaattikoneron ahdistelijaltaan. Ehkä milloinkaan ei Kumpulan kampus ja kampuskirjasto ole noussut näin vahvasti näkyville suomalaisessa romaanikirjallisuudessa.

Kirjassa on monia risteileviä teemoja. Kuinka pitkälle luova nerous riittää uralla? Onko autismin kirjossa vain vivahte-ero tieteellisen lahjakkuuden ja muiden vaihtoehtojen välillä? Lukijan osallistuessa matematiikan opiskelijoiden rientoihin voi kokea, kuinka voimakkaasti seksuaalisuus voi myllertää nuoren naisopiskelijan elämää.

Avainromaanista ei ole kyse, mutta Kumpulan kampuskirjastossa työskentelevä voi arvata, kuka voisi olla kirjassa vilahtava rauhallinen vanhempi miespuolinen kirjastovirkailija.

EI

Historiallisen romaanin ystävälle

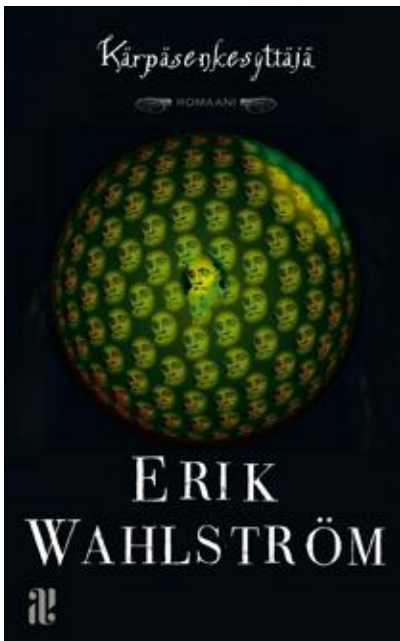
Paula Havaste: Tuulen vihat (Gummerus 2014)

Kaari Utrio, Paula Havaste, Kristiina Vuori... Suomalaisia, maamme historiasta kirjoittavia naiskirjailijoita. Havaste kuuluu Utrion jäljissä parhaaseen päähän. Hänen uuden 1100-luvun Lounais-Suomeen sijoittuvan romaanisarjansa ensimmäinen osa kertoo naiseksi kasvamisesta pienessä pirtissä, väkivaltaisen isän ja sairaalloisen veljen seurassa. Päähenkilöstä kasvaa itsenäinen nuori nainen, joka tiukan paikan tullen etsii itse itselleen miehen.

Utrion tavoin Havaste tekee laajan pohjatyön kirjoihinsa, joten keskiaikaiset uskomukset ja lääkeyrtit ovat oikeilla paikoillaan. Olenkin aina ollut sitä mieltä, että historiaa on helpoin oppia laadukkaista historiallisista romaaneista. Vaikka itse tarina on fiktiivinen, niin faktojen pohjalta

rakennettu ympäristön ja tapojen kuvaus mahdollistaa menneen herättämisen aivan eri tavalla kuin kuivakat historian oppikirjat.

LH

Romaanin vapaudet yhdistyvät Runebergin elämäkertaan

Erik Wahlström: Kärpäsenkesyttäjä, suom. Jaana Nikula (Schildts 2010)

Työkaveri vinkkasi Erik Wahlströmin kirjan Kärpäsenkesyttäjä, kun kaipasin hauskaa ja sisällyksestä luettavaa. Huutoon vastasi täydellisesti romaani runoilijasankari J. L. Runebergin ja hänen lähipiirinsä elämästä, jota kuvataan pitkälti inhimillisten heikkouksien valossa, usein koomisiksi muotoutuvien tilanteiden kautta. Eivät he kuitenkaan romaanissa pilakuvia ole nuo nervanderit, cygnaeukset, snellmanit, kansallisen heräämisen ajan sivistyneistön edustajat vaan ihmisiä usein raadollisine motiiveineen.

Teoksen kerronta etenee kepeästi kohtauksittain, joiden näkökulmat vaihtelevat. Jopa eläimet, kärpäset, ketut, joutsenet ja filosofi Laguksen lemmikkiporsas Immanuel, sanovat sanasensa Runebergin toimista. Runoilijan elämää käydään läpi takaperoisesti raihnaisesta vanhuudesta kohti kovaonnista lapsuutta. Kamppailusta parempaan elämään kiinnittymiseksi nousee koomisen taustalle traagisempi viritys.

Romaanissa Runeberg on paitsi ylistämällä alistavaan hoviinsa työlääntynyt runoilijakuningas, myös papintakissa keikaroiva metsänkävijä, outo lintujen vangitsija, väkivaltainen kaikkien kuskien kauhu; kotityranni, joka runoudessaan ja elämässään on pääsemättömissä tunteistaan neitosia kohtaa ja joka pärskähtelee raivosta uskollisista uskollisimman Fredrikan maanisen itsensä väheksynnän edessä. Keskinäinen elämänmittainen kilvoittelu maineesta ja asemasta värittää erityisesti Runebergin ja Cygnaeuksen (Fredrikin, ”Uno oli se lahjattomampi”) ystävyyttä toverijoukosta, joka opiskeluaikoina viettää sievistelemättömän riehakasta, parhaimmillaan groteskia yhteiskämppäelämää. Wahlström herättää henkiin pronssiin valetut näköispystit.

LK

Elämme salaliittojen kulta-aikaa

Jonas Sivelä: Kaiken takana on salaliitto (Atena 2015)

Olet varmasti kuullut ainakin jonkin näistä salaliittoteorioista – Holokausti on juutalaisten salaliitto, Matrix-elokuva ja Simpsonit ennustivat syyskuun 11. päivän terrori-iskut etukäteen, Dianan kuolema ei ollut onnettomuus tai että valkoiset valelevat hi-virusta sisältävää öljyä kondomien päälle tuhotakseen Etelä-Afrikan mustan väestön. Kaikkia näitä ja paljon muita mielenkiintoisia salaliittoteorioita käsitellään Jonas Sivelän teoksessa Kaiken takana on salaliitto – tutkimusmatkoja epäilysten maailmaan.

Kirja sai alkunsa Etelä-Afrikassa kun Sivelä keräsi aineistoa AIDS-uskomuksia käsittelevään väitöskirjaansa, joka on nyt viimeistelyä vaille valmis. Teoksen alkupuoli käsittelee yksinomaan eteläafrikkalaisten erilaisia uskomuksia ja salaliittoteorioita liittyen AIDSiin. Itselleni salaliitot tulivat tutuksi 90-luvulla Salaiset Kansiot -televisiosarjan myötä, jossa Mulder ja Scully tutkivat paranormaaleja ilmiöitä ja maan ulkopuolista elämää. Myös kirjassa käsitellään ufoja ja avaruusolentoja, ja kerrotaan mitä tekemisistä niillä on kristinuskon kanssa.

Toisille salaliittoteorit ovat pelkkää hömppää, toisille viihdettä ja osalle tapa päästä lähemmäs salattua totuutta. Olivatpa ne mitä tahansa, niin Sivelä tarjoaa kirjassaan mielenkiintoisia tarinoita leimaamatta omia lähteitään.

JV

Kirjoittajat: Laura Hiisivuori (LH), Eva Isaksson (EI), Johanna Lahikainen (JL), Kati Syvälahti (KS), Esa Oja (EO), Lea Kujala (LK), Joonas Vihanto (JV)